

Från Carlborgsons gård till Västanviks Folkhögskola, Sveriges första teckenspråkiga folkhögskola

Carlborgsons gård, numera Västanviks folkhögskola, är Sveriges första teckenspråkiga folkhögskola och finns i byn Västanvik utanför Leksand. Föreningen Dalabygdens Döva (idag Dalarnas Dövas Förening, DDF) köpte denna tomt och tillhörande hus som semesterhem i början av 1960-talet.

Den 1 januari 1963 blev SDR huvudandelsägare till Carlborgsons gård. Här ordnades flera kurser och föreläsningar för döva i hela landet och denna plats blev snabbt populär bland döva. Många döva upplevde det som mycket positivt att få undervisning på teckenspråk, inte minst att få diskutera med lärarna på teckenspråk. De insåg vad de hade gått miste om på grund av den orala undervisningen i dövskolorna.

Första studiekursen för döva skedde 1964 genom samarbete med studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund, ABF, då SDR blev medlem i ABF samma år. Skolan bedrev också den allra första tolkutbildningen april-maj 1969. Samma höst startades en folkhögskolekurs och då startades Västanviks folkhögskola som filial till Fornby folkhögskola i Borlänge. Det var en historisk händelse för landets döva då drömmen om egen folkhögskola förverkligades.

Västanviks folkhögskola landets första för döva

Sedan dess har SDR varit med och utvecklat verksamheten från studie- och ungdomsgård till en folkhögskola. Sedan 1 juli 1978 bedrivs skolan självständigt med SDR som huvudman.

Gum Anders Andersson var en stor eldsjäl för skolan och var även skolordförande. Här står han vid invigningen av nya skol- och huvudbyggnaden 1987 tillsammans med biträdande socialminister Bengt Lindqvist. Gum Anders Andersson fick SDR:s utmärkelse Kruthmedaljen postumt 2009 för hans insatser.

SDR är idag fortfarande huvudman för Västanviks folkhögskola, som i många sammanhang beskrivs som en viktig mötes- och utbildningsplats för dövrörelsen.

Det här materialet är framtaget inför Sveriges Dövas Riksförbunds, SDR:s, 100-årsjubileum och ingår i en serie av historiska händelser och milstolpar som haft en stor betydelse för SDR och dövrörelsen. Bildkällor: SDR, Sveriges Dövas Ungdomsförbund och Västanviks folkhögskola. Mer information: www.sdr.org